

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 4Co/14/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112233231
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adriana Némethová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112233231.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adriany Némethovej a členov senátu JUDr. Zity Matyóovej a JUDr. Jána Bernáta, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 30.10.2013, č. k. 13C/778/2012-52, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

Odporcovi n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 3 odsek 1 písmeno d/, odsek 2, § 4 odsek 1 písmeno a/ bod 1., § 9 odsek 1, odsek 2, § 15 odsek 1, § 16 odsek 1, § 17 odsek 1, odsek 2, odsek 5 č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ustanovenia § 44 odsek 1, odsek 2, odsek 8, odsek 9, § 46 odsek 1, odsek 2, § 47, § 60 písmeno d/, § 200 zákona č. 233/1995 o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal od odporcu zaplataenia majetkovej škody vo výške 175 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 1.659,60 eur, pretože exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu exekútora v zákonom stanovenej lehote 30 dní. Zo spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 10Er/208/2007 mal preukázané, že v tomto exekučnom konaní žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručil súdny exekútor na súd 16.04.2007, spolu s návrhom na vykonanie exekúcie a rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu, ako exekučným titulom. Súd vydal dňa 23.04.2007, sp. zn. 10Er/208/2007-8 poverenie pre súdneho exekútora JUDr. Milana Striešku. Dňa 14.10.2009 doručil oprávnený súdu návrh na zmenu exekútora. Prípisom zo dňa 04.11.2009 exekučný súd vyzval súdneho exekútora JUDr. Milana Striešku, aby sa k návrhu vyjadril a vyčíslil si trovy exekúcie. Exekútor zaslal súdu vyjadrenie dňa 22.12.2009. Oprávnený elektronickou poštou dňa 24.05.2010 a 27.09.2010 žiadal o informáciu o stave konania. Exekučný súd prípisom z 15.04.2011 vyzval právneho zástupcu oprávneného na predloženie zmluvy o úvere so všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré oprávnený doručil súdu 11.05.2011. Uznesením zo dňa 17.04.2012 súd návrh na zmenu exekútora zamietol, exekúciu vyhlásil za neprípustnú a túto zastavil. Následne oprávnený podal voči uzneseniu odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30.04.2013, č. k. 6CoE/37/2013-39 tak, že potvrdil napadnuté uznesenie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10.09.2013.

Uviedol, že návrh navrhovateľa na náhradu škody a nemajetkovej ujmy nepovažoval za predčasný z dôvodu, že do rozhodnutia súdu vo veci uplynula 6 mesačná lehota od prijatia žiadosti navrhovateľa o predbežné prerokovanie (30.05.2012).

Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci nesprávnym úradným postupom je popri nesprávnom úradnom postupe aj vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi, pričom uvedené podmienky zodpovednosti musia byť splnené kumulatívne.

Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že exekučný súd návrh na zmenu súdneho exekútora zamietol, pričom súčasne vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Vzhľadom na právoplatné zastavenie exekúcie pre jej neprípustnosť mal za to, že je bez významu, kedy exekučný súd rozhodol o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora.

Navrhovateľ si uplatnil majetkovú škodu, pričom v konaní, až do vyhlásenia dokazovania za skončené nepreukázal vznik žiadnej skutočnej škody, keď nepreukázal zmenšenie svojho majetku v súvislosti s tvrdeným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu. Vo veci síce exekučný súd nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v určenej 30 dňovej lehote ale nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok oprávneného v procesnom postavení navrhovateľa na náhradu škody. Navrhovateľ nepreukázal ani vznik skutočnej škody zmenšením svojho majetku o tvrdených ale nepreukázaných 175 eur a nepreukázal ani existenciu príčinnej súvislosti medzi tvrdeným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a prípadným zmenšením jeho majetku.

Poukázal na to, že prípadný nesprávny úradný postup exekučného súdu bez ďalšieho nemá za následok vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Hoci uvedená exekúcia bola z dôvodu jej neprípustnosti právoplatne zastavená, navrhovateľ v konaní nepreukázal, že skoršie rozhodnutie exekučného súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekúcii, by viedlo k efektívnemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky, nepreukázal solventnosť svojho dlžníka ako povinného v dobe do rozhodnutia súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Navrhovateľ v danom prípade nepreukázal tvrdené následky, keď nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy, ako objektívne zistiteľného stavu, ktorého existencia musí byť preukázaná nad všetky pochybnosti a ani jej závažnosť a okolnosti vzniku tvrdenej ujmy a tak neunesol dôkazné bremeno ani o tejto časti návrhu.

Mal za to, že s poukazom na vyššie uvedené závery a ich vzájomné súvislosti, navrhovateľovi nevznikol ani nárok na náhradu škody a ani nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a preto nepovažoval za hospodárne vykonať vo veci dôkaz oboznámením sa s obsahom a rozsahom žiadosti navrhovateľa o predbežné prerokovanie návrhu.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) tak, že odporcovi, ktorý bol v konaní v celom rozsahu úspešný, náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvého stupňa svojím postupom odňal možnosť účastníkovi konania konať pred súdom, nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odôvodnení odvolania namietal skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo došlo k založeniu zodpovednosti právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má za dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súdom bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ustanovením § 9 odsek 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Uviedol, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarcu v danom prípade vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie, a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu ale len

súdu exekučného. K zamietnutiu návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania namietal, že súd mu tak znemožnil objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku a na zamietnutie nemal súd žiadne udržateľné dôvody. Ďalej poukázal na to, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a je jeho povinnosťou aplikovať platné právo, a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorý uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vznikajú aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Taktiež Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. Keďže súd, ale ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, nedostatok takýchto opatrení nemôže byť dávaný za vinu navrhovateľovi a to v takej forme, že on nepresadzoval vydanie poverenia zákonnými možnosťami. Uviedol, že nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom a išlo o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Záverom vyjadril nesúhlas s tým, ako súd vyhodnotil vznesenú námietku premlčania, uviedol dôvody, prečo k premlčaniu práva nedošlo a poznamenal, že v tomto prípade mal byť aplikovaný všeobecný právny predpis a to ustanovenie § 102 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov z dôvodu, že aj pri nesprávnom úradnom postupe zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci zakladá podmienku uplatniť právo na náhradu škody voči zodpovednej osobe, a to formou písomnej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (čo navrhovateľ aj učinil) a premlčacia lehota potom bude plynúť až počnúc dňom uplatnenia tohto práva voči zodpovednému orgánu. Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 odsek 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania navrhovateľa (§ 212 odsek 1 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konania, ktoré mu predchádzali. Odvolanie navrhovateľa prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 odsek 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia, pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 156 odsek 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 219 odsek 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 odsek 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

S poukazom na ustanovenie § 212 odsek 1 OSP, pri posudzovaní predmetnej veci sa odvolací súd zaoberal len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvého stupňa, ktorý predchádzal napadnutému rozhodnutiu.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplatenia sumy 175 eur z titulu majetkovej škody a sumy 1.659,60 eur z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice, pretože tento nerozhodol o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku oprávneného, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 4281063 povinným. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhliadol v nevydaní rozhodnutia o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej 30 dňovej lehote a v prieťahoch v konaní pri rozhodovaní o tomto návrhu, pretože k vydaniu rozhodnutia došlo až po veľmi dlhej dobe.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Z obsahu Okresného súdu Nitra sp. zn. 10Er/208/2007 vyplýva, že exekučnému súdu bola dňa 16.04.2007 doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Milana Striešku o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnému R. W., o vymoženie 624,91 eur (18.826,- Sk) s príslušenstvom, na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 18.12.2006, sp. zn. SR 6966/06. Exekučný súd dňa 23.04.2007, č. k. 10Er/208/2007-8, pod č. 5403028267* poveril súdneho exekútora JUDr. Milana Striešku vykonaním predmetnej exekúcie. Dňa 14.10.2009 bol exekučnému súdu doručený návrh navrhovateľa ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora tak, aby vykonávaním exekúcie bol poverený súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý. Exekučný súd vyzval dňa 04.11.2009 JUDr. Milana Striešku na vyjadrenie k návrhu, ktorý odpoveď spolu s originálom exekučného spisu súdu doručil 22.12.2009. Oprávnený sa elektronickým podaním zo dňa 24.05.2010 a 27.09.2010 informoval o stave konania. Dňa 15.04.2011 exekučný súd vyzval oprávneného na doloženie zmluvy o úvere a všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré oprávnený súdu doručil 11.05.2011. Exekučný súd uznesením zo dňa 17.04.2012, č. k. 10Er/208/2007-23, návrh na zmenu súdneho exekútora zamietol, exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil. Proti rozhodnutiu podal oprávnený odvolanie, ako i návrh na prerušenie konania, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30.04.2013, č. k. 6CoE/37/2013-39 tak, že potvrdil napadnuté uznesenie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10.09.2013.

Podľa navrhovateľa takýto postup exekučného súdu vykazuje znaky nesprávneho úradného postupu, keď k rozhodnutiu exekučného súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora došlo až po uplynutí zákonnej 30 dňovej lehoty a s takým časovým oneskorením, ktoré je potrebné s ohľadom na právnu zložitosť veci a potrebu spolupráce s účastníkmi konania hodnotiť ako prieťahy v konaní.

Podľa § 44 odsek 8 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.12.2006 (v čase začatia exekučného konania), oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 odsek 9 Exekučného poriadku súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Vychádzajúc z vyššie citovaného zákonného ustanovenia je teda zrejmé, že na rozhodnutie o návrhu oprávneného na zmenu exekútora sa pre exekučný súd vzťahovala 30 dňová lehota od doručenia návrhu. S ohľadom na zhora uvedené skutkové zistenia v predmetnej exekučnej veci táto lehota dodržaná nebola.

I napriek tomuto zisteniu, odvolací súd zastáva názor, že v sporom dotknutom exekučnom konaní neboli preukázané navrhovateľom avizované zbytočné prieťahy, pretože po doručení návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora (16.07.2007), po vyžiadaní potrebných dokladov a po preskúmaní vo veci rozhodol o zamietnutí návrhu na zmenu súdneho exekútora, exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju (17.04.2012). V jeho postupe s ohľadom na okolnosti danej veci preto nemožno vzhliadnuť zbytočné prieťahy. Tento záver je súladný i s konštantnou judikatúrou Ústavného súdu SR, podľa ktorej pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa síce prihliada na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone, ale ich nedodržanie sa automaticky nepovažuje za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prieťahy“ je autonómny a nemožno ho vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy SR (viď II. ÚS 64/97, I. ÚS 63/00, I. ÚS 16/02).

Samotné zistenie, že k rozhodnutiu o návrhu na zmenu exekútora exekučným súdom došlo po uplynutí zákonnej lehoty, však ešte samo o sebe nezakladá zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z.. Odvolací súd sa preto stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa a to, že nerozhodnutím o zmene exekútora v zákonnej lehote nemohol navrhovateľovi ako účastníkovi exekučného konania vzniknúť stav právnej neistoty a škoda, ktorú si uplatňuje.

K námietkam navrhovateľa, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom odvolací súd udáva, že po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, takúto vadu konania podľa § 221 odsek 1 písmeno f/ OSP nezistil. V predmetnej veci sa navrhovateľ a jeho právny zástupca pojednávania (30.10.2013) nezúčastnili, svoju neúčast' právny zástupca ospravedlnil až dodatočne (15.11.2013), pričom však predvolanie mu bolo doručené v dostatočnom časovom predstihu (25.09.2013). K ďalším námietkam navrhovateľa, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote odvolací súd poukazuje už na vyššie uvedené zistené skutočnosti súdom prvého stupňa, z ktorých jednoznačne vyplýva skutočnosť, že nerozhodnutím o zmene exekútora v zákonnej lehote nemohol navrhovateľovi ako účastníkovi exekučného konania vzniknúť stav právnej neistoty a škoda, ktorú si uplatňuje. Keďže navyše predmetné exekučné konanie bolo právoplatne zastavené z dôvodu, že navrhovateľ nedisponoval spôsobilým exekučným titulom, nemohlo dôjsť ku vzniku akejkoľvek škody oprávneného pre samotnú nemožnosť realizácie exekúcie. Taktiež i ďalšie skutočnosti, namietané navrhovateľom v jeho odvolaní sú bez právneho významu a preskúmaného rozhodnutia sa vôbec netýkajú. Čo sa týka námietok navrhovateľa k aplikácii právnej úpravy § 9 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z. odvolací súd udáva, že v tomto prípade nemôže ísť o nesprávnosť rozhodnutia, keďže súd prvého stupňa citoval právny predpis v správnom znení účinnom do 01.01.2013.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, preto ako vecne správny, podľa § 219 odsek 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 odsek 1 v spojení s § 142 odsek 1 a § 151 odsek 1 veta prvá OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné